

Val '94

Heini Olsen er yngsta val-evni Javnaðarflokksins í Norðoyggjum. Hann er 25 ára gamal, og er við í tiltakinum "Ung í Arbeiði", har hann arbeiðir á Kunningarstovuni í Klaksvík.

Heini Olsen veit sostatt, hvat tað hevur at týða fyrí ungfólk, ikki at hava eitt arbeiði at fara upp til um morgunin. Á Kunningarstovuni sleppur hann at arbeiða í 300 tímar. So er hansara arbeiðskvota uppi.

Eini 50 ungfólk teknaðu seg til luttøku í tiltakinum, men bert 40 sluppu til arbeiðis onkunstaðni. Mett verður, at eini 100 ungfólk eru arbeiðsleys í Klaksvík.

Ov fá taka av

- Støðan er ikki góð hjá ungum í Klaksvík. Hóast nóg eru arbeiðsleys, so melda tey seg kortini ikki til "Ung í Arbeiði", móguliga tí tey fáa meir burtúrur stuðlinum úr ALS, sigur Heini Olsen og greiðir frá reglunum:

- Høvdur tú ikki havt arbeiði, so fært tú stuðul á Almennastovuni og rindar ikki skatt. Tað er kanska onnur orsök til, at so fá ungfólk hava tikið av tilbøðnum "Ung í Arbeiði".

- Kanska er tað bert líka-sæla - eg veit tað ikki, sigur Heini Olsen.

Hann heldur, at tey flestu hugsa um at fáa tað fíggjarliga at hanga saman, og tað er ikki so lóggið. Eingin kann arbeiða bert fyrí at stuttleika sær sjálvum.

Ung í Klaksvík merkja eisini, at tey ikki hava eins nógvan pening millum hendur sum fyrí bert fáum árum síðan.

Áður kundu tey vera eini 200 fólk í dansi í vikuskiftinum. Í dag eru tey bert um 80 til 100 fólk.

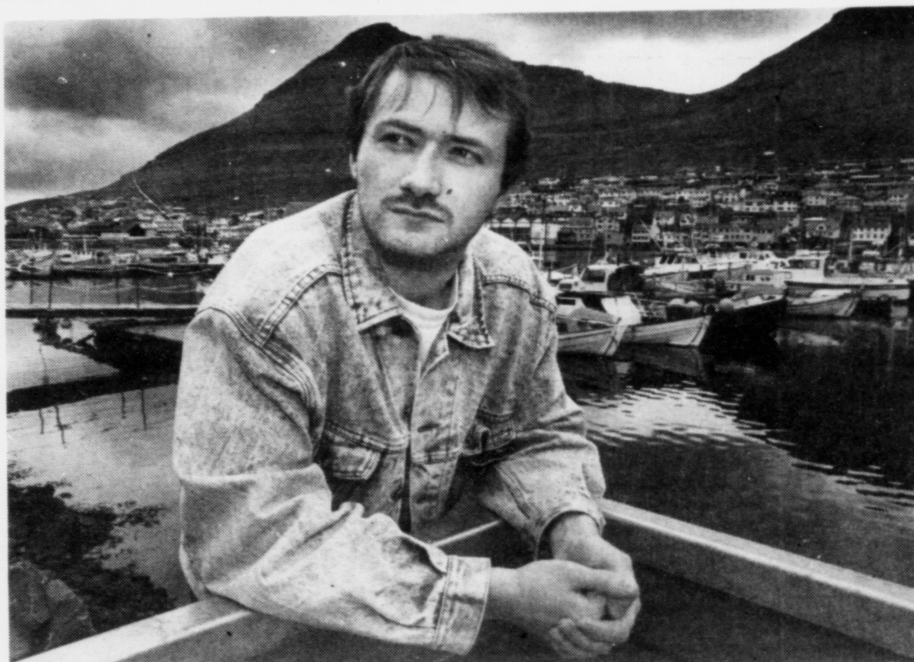
Annar bólkur av ungfólki eru tey, sum ganga á møti. Tey eru um helvtin av teimum ungu í Klaksvík, og tey ganga ikki í dans.

- Annars er ikki nóg at gera í Klaksvík. Her er datt-felag, talvfelag og ítróttur. Ungdómurin fær tíðina at ganga við at koyra bil, fara í dans og annars bara at ganga út um kvøldarnar.

Heini Olsen hevur HF-útbúgving, og hevur júst søkt inn á Lærarskúlan.

- Eg haldi, at ungdómurin er illa fyrí, um tey ikki fáa arbeiði ella útbúgvingartilbø, sum tey hava áhuga fyrí.

- Nú hava vit fingið fleiri útbúgvingar í Norðoyggjum, og hesum tilbøðnum hava nóg ungfólk tikið av. Tað nyttar ikki bara at koyra ungan mann á skrivstovu at arbeiða, um hann hevur hug til sjólvívið. Tey ungu eru í døgurhuga um, hvørt tey skulu ganga fyrí einki, ella

Heini Olsen, valemni javnaðarflokksins í Norðoyggjum:

Øll vita at fiskur ikki verður etin ráur

Orð: Dagny Mynd: Kalmar

– Kortini koyra vit hann ótilvirkaðan av landinum til aðrar at virka, sigur Heini Olsen og undrast á, at vinnulívið ikki hevur gjørt meira fyrí at skaffa fleiri arbeiðspláss

um tey fáa ein kjans at gera tað, sum hugur teirra stendur til.

Óvissa um framtíðarútliti

- Tíðirnar eru eisini nóg broyttar. Áður gekk tú í skúla, fekk arbeiði og setti pening í bankan, sum tú seinni bygdí hús fyrí. Tað er ikki soleiðis longur, tí nú er alt steðgað upp, og tú veit ikki, hvussu leingi tað varir, til vinnulívið rættiliga fæst at virka aftur.

- Vit vita, hvussu leingi tað vardi, tá arbeiðsloysið var í triátárunum og hvussu leingi tað vardi í fimmti-árunum, men hvussu leingi tað varir hesuferð, veit eingin.

- Eitt áttu vit øll at vitað, og tað er, at tað altíð gongur upp og niður í einum samfelag, ið er so nær tengt at fiskivinnuni sum okkara.

- Tá tíðirnar eru góðar, hugsar eingin um, at tað kann fara at ganga hin vegin - øll vænta bert, at tíðirnar gerast enn betur.

- Høvdur vit í teimum góðu tíðunum tryggjað okkum móti arbeiðsloysi og fiskaloygi, og ikki bert latið staðið til, so vóru vit ikki so illa fyrí í dag.

Tosa bara um kappingarføri

- So leingi sum vit bert hava fiskivinnuna á at líta, verður tað ikki øðrvísi. Vit mugu rokna við, at kreppa tekur seg upp av og á.

- So verður tosað um kappingarføri, og tað hava vit eisini tosað um leingi.

- Øll lond vilja vera kappingarfør, og øll roynd at gera seg dugnaligari. Tað hevur havt við sær, at øll bara hugsa um at arbeiða. Tí hevur øll mógulig nýmótans tøkni ikki gjørt tað fittilgari hjá vanligu arbeiðsfólkinum. Tey sleppa nær um ikki at liva fyrí kappingarføri.

- So er spurningurin, um tað kann bera til áhaldandi at bota um kappingarførið.

- Hvussu heldur tú tað verður at búgva í Føroyum

um 10 ár?

- Eg verði ikki bilsin, um nóg um 10 ára hava gloymt alt um kreppuna. Er fiskur aftur á grunnunum, vænti eg, at fólk fara at gera somu mistøk, sum tey gjørdur í áttatiárunum. Tá eru kanska nógur eftir í vinnuni, sum fara at tala at, og sum minnst hesa kreppuna, men tá er eisini nýtt ættarlið komið til, sum ikki vil lurta eftir teimum eldru.

- Sjálvandi vilja allar bygdir hava varandi arbeiðspláss, og tí er tað ein góð loysn at desentralisera.

- Nú verður bert tosað um stórar eindir, tá tosað verður um arbeiðspláss, og verður tað veruleiki, vænti eg at tær smærri bygdirnar verða avtoftaðar.

Nýta mógulgan oljupening við skilli

- So er tað oljan, sum menn vænta sær nóg av. Hon verður kanska eitt alternativ til fiskivinnuna, men bert um avlopspeningurin verður settur til viks til at menna

aðrar vinnugreinar, eitt nú gera fiskivinnuna betri og at finna aðrar vinnuvegir, sum ikki eru tengdir at fiskivinnuni.

- Mest umráðandi í framtíðini verður, ikki at gera alt til ein spurning um pening, sigur Heini Olsen.

Um valúðitini hjá Javnaðarflokkinum samanborið

Heini Olsen: - Øll áttu at vitað, at tað altíð gongur upp og niður í einum samfelag, sum er so nær tengt at fiskivinnuna sum okkara

við teir borgarligu flokkarnar, heldur Heini Olsen, at tað verður torført at vinna frama millum veljarnar.

Sosiala trygdarnetið og teir borgarligu

- Hóast sosiala trygdarnetið ikki hevur verið av tí besta seinastuni árin, so haldi eg, at tað als ikki fer at batna, um teir borgarligu koma til, sigur Heini Olsen.

- Stevnuskráirnar hjá teimum borgarligu ber brá av, at "ein og hvør er sær sjálvum næstur". Tað verður enn verri fyrí tey arbeiðsleysu.

- Hvussu heldur tú, at arbeiðaloygið kann basast?

- Tað er tað sama, sum verður endurtikið í heilum. Eitt nú hevur í nóg ár verið talan um at avskaffafiskablokkin, men framvegis eru vit bert eitt millumlið. Vit framleiða enn blokk til onnur at virka viðari.

- Tað átti at verið ein sjálfvígja, at meira varð gjørt við fiskin, og á tann hátt kundu vit útvegað fleiri arbeiðspláss.

- Øll vita, at fiskurin, sum fer av landinum, ikki verður etin ráur. Tað er so ein móguleiki at gera meir við hann, áðrenn hann verður sendur av landinum.

- Eitt veit eg, og tað er, at tað hjálpir einki at geva ungfólki ein spaka í hondina, nýða tey grava eitt hol, fyrí síðani at fylla moldina í aftur holið - bert fyrí at tey skulu hava okkurt at triva í.

- Hetta eru "deyð arbeiðspláss", sum einki geva av sær. Ein vansi hjá tiltakinum "Ung í Arbeiði" er, at tað ikki skal kappast við arbeiðsmarknaðin. Arbeiðið á Kunningarstovuni er dømi um, at ungfólk kunnu fara til arbeiðis og vitað sær, at tey gera gagnligt arbeiði, sigur Heini Olsen.

